

HandläggareEsteban Calderón
08-508 35 012**Till**Trafiknämnden
2023-09-28

Grillen på Östermalmstorg. Svar på skrivelse från Dennis Wedin m.fl. (M), Sara Svanström (L) och Markus Berensson m.fl. (C)

1. Trafiknämnden godkänner kontorets tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Gunilla Glantz
FörvaltningschefUlrika Falk
AvdelningschefMartin Hubertson Merbom
Enhetschef

Bakgrund

Trafikkontoret mottog skrivelsen Grillen på Östermalmstorg från Dennis Wedin m.fl. (M), Sara Svanström (L) och Markus Berensson m.fl. (C) vid trafiknämndens sammanträde den 23 mars 2023. I skrivelsen framförs att Östermalmstorg ska vara en vacker plats i centrala Stockholm som inbjuder till liv, möten och torghandel och att torget också bör utformas med respekt för dess kulturhistoriska roll.

Skribenterna lyfter att Östermalmsgrillen har funnits på Östermalms torg i över 35 år och menar att Stockholmarna har en relation till grillen. Vidare påpekar skribenterna att trafikkontoret agerat för att avhysa grillen den 31 maj, trots att beslut ännu inte fattats i kommunfullmäktige. Skribenterna önskar få svar på följande frågor:

1. Kan tiden kortas från det att grillen tas bort till att en ny grill kan etableras?
2. Har trafikkontoret möjlighet att peka ut en plats i det omedelbara närområdet för att bedriva verksamheten under byggtiden?
3. I det fall en flytt långsiktigt måste ske, kan trafikkontoret garantera att det kommer beredas plats för en ny grill efter renoveringen av torget?

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom trafikkontoret.

Trafikkontorets synpunkter

Trafikkontoret delar uppfattningen att Östermalmstorg ska vara en vacker plats som inbjuder till liv, möten och torghandel.

När skrivelsen lämnades in saknades det polistillstånd som krävs enligt ordningslagen vilket gjorde ianspråktagandet av marken olaglig. Kioskens förekomst på torget utgjorde därmed brott mot såväl den offentligrättsliga regleringen som mot gällande allmänna fastighetsrättsliga principer om nyttjande av annans mark.

Reglerna för ianspråktagande av offentlig plats är lagligt reglerade och måste tillämpas generellt och likvärdigt i enlighet med likställighetsprincipen och övriga för den kommunala verksamheten gällande riktlinjer. Dessa lagregler saknar direkt koppling till kommunfullmäktigebeslut och avhysningsanmodan berodde på bristande efterlevnad av gällande lagstiftning på området.

Av olika skäl har gällande regler inte tidigare kunnat tillämpas till fullo, men i och med att Östermalms torg står inför en ordentlig och kostsam ombyggnad blev det rent praktiskt angeläget och nödvändigt för staden att se till att den olagliga och olovliga situationen upphörde. Regelverket tar i princip inte hänsyn till juridiskt olaglig/otillåten verksamhet och trafikkontoret kunde därmed inte låta affärsrörelsens ekonomiska förutsättningar eller personalsituation förhindra det starka intresset av regelefterlevnad, i synnerhet inte när fortsatt bristande regelefterlevnad riskerar att leda till kostsamma fördröjningar i ombyggnadsprojektet.

Kontoret anser inte heller att det vore acceptabelt utifrån gällande näringslivspolitik, det allmänna rättsmedvetandet eller intresset av sund konkurrens på området att kommunen osakligt gynnar en enskild näringsidkare genom att låta denne fortsätta etablera sig i strid mot gällande lagar och regler. Tvärtom skickar en sådan

önskad ordning olämpliga signaler till allmänheten, signaler som riskerar att undergräva allmänhetens förtroende för det allmänna.

Ur trafikkontorets perspektiv handlar frågan uteslutande om laga reglering och befintliga verksamhetsbehov, samt om de mer generella kommunala intressena av ordning och regelefterlevnad som kommunen i egenskap av myndighet är satt att tillämpa och utöva tillsyn över. Detta innebär att kontoret ställer sig positiv till att finna en hållbar och godtagbar lösning på etableringsfrågan, så länge denna lösning följer de lagar och regler som gäller för samtliga stockholmare. Det är även det som i skrivande stund eftersträvas. Kontoret har en tät dialog med kioskägaren, som nu har ansökt om och beviljats de tillstånd som krävs för den tid kiosken kan stå kvar på platsen. Som svar på de specifika frågeställningarna gäller därmed att:

Tiden mellan borttagandet av den aktuella kiosken och en ev. återetablering bestäms av de tekniska behoven inom ombyggnadsprojektet.

1. Trafikkontoret och ombyggnadsprojektet har kommit fram till att kiosken kan flyttas tillfälligt i två etapper under tiden då ombyggnad sker på torgytan. Tillståndshavaren har sökt de olika bygglov som krävs och har ett nytt polistillstånd för de nya etapperna. I sista etappen när torget är färdigställt kommer kiosken avyttras/rivas.
2. Det pågår arbete med en detaljplaneförändring som skulle medge en byggrätt för kiosk efter att ombyggnationen av Östermalmstorg är klar. När/om detaljplanen vinner laga kraft kan kioskägaren om så önskas söka bygglov och polistillstånd för en ny kiosk på torget. Trafikkontoret kan emellertid inte rättsligt garantera plats i framtiden eftersom det strider mot den kommunala likställighets- och legalitetsprincipen. Tillstyrkan eller avstyrkan av ianspråktagande av offentlig plats kan göras först när tillståndsmyndigheten (Polismyndigheten) inkommer med en formell förfrågan. Dessutom kräver en ny etablering ett beviljat bygglov som fås av annan kommunal nämnd än trafiknämnden och där trafiknämnden saknar möjlighet att styra myndighetsutövningen.

Slut

Bilaga

1. Skrivelsen